

Urbroj: 072-KS-10/23
Zagreb, 5. listopada 2023.

Trg Francuske Republike 9/V, 10 000 Zagreb, tel.: 01 39 08 620, fax: 01 39 08 621, nhs@nhs.hr, www.nhs.hr
Regionalni ured Split, Augusta Cesarca 2, 21 000 Split, tel.: 021 48 29 85, fax: 021 31 54 83
Regionalni ured Rijeka, Krešimirova 4, 51 000 Rijeka, tel.: 051 21 24 55, fax: 051 32 15 72
Regionalni ured Osijek, B. Kašića 8, 31 000 Osijek, tel.: 031 21 50 75, 20 11 39, fax: 031 20 11 40
Regionalni ured Zagreb, Kneza Mislava 20, 10 000 Zagreb, tel.: 01 45 71 141 fax: 01 45 71 139

HRVATSKI SINDIKAT TELEKOMUNIKACIJA
n/r predsjednice, gđe Vesne Mamić

Poštovana kolegice Mamić,
poštovani kolegice i kolege iz Hrvatskog sindikata telekomunikacija,
poštovani radnici A1 Hrvatska!

Upućujem vam u svoje osobno ime i u ime sindikata udruženih u Nezavisne hrvatske sindikate punu i snažnu potporu u vašoj zauzetosti i borbi za kolektivni ugovor u društvu A1 Hrvatska. U potpunosti podupiremo vaše zahtjeve za sklapanje pravičnog kolektivnog ugovora, kakav vrijedni radnici A1 Hrvatska svojim nesebičnim i predanim radom u potpunosti zaslužuju, koji im pripada.

Nikako ne možemo prihvatiti ni razumjeti da uprava A1 Hrvatska odugovlačenjem pregovora i postavljanjem nekih posebnih uvjeta zapravo izbjegava kolektivno pregovarati. Ne bismo to mogli prihvatiti ni za neku tvrtku koja loše posluje, koja je u „crvenom“ ili je tek neznatno „u plusu“, a kamoli za telekomunikacijsku tvrtku koja posluje izuzetno dobro. Koja u Hrvatskoj ostvaruje zavidnu dobit.

Neugodno smo iznenađeni i niskim plaćama u A1 Hrvatska, o kojima u svojem pozivu na prosvjed izvješćuje HST. Vjerujemo kako nitko zdrava razuma u ovoj zemlji ne bi očekivao kako se, obzirom na uspješnost poslovanja A1 Hrvatska, 82% njegovih radnika nalazi u platnim razredima koji imaju plaću nižu od prosječne hrvatske plaće pa procjenjuju kako barem 70% radnika radi za plaću nižu od prosječne hrvatske. Uz to se gotovo 18% radnika A1 Hrvatska nalazi u najnižem platnom razredu prema Pravilniku o sistematizaciji radnih mjesta. A najniža plaća u tom platnom razredu je 590,35 € neto.

A1 oznaka je za tvrtku Mobilkom Austrija, no znači i „odličan“, „izvrstan“, „excellent“. Za tako zahtjevno značenje tvrtka bi trebala nuditi izvrsne usluge ne samo svojim korisnicima, nego biti i izvrstan poslodavac svojim radnicima. Ali, A1 izbjegava kolektivno pregovarati! Ali, A1 bježi od pravičnog plaćanja svojih radnika u skladu s prihodom koji ostvaruje! E to nije za odličan! Nije čak ni za dovoljan!

U hrvatskoj javnosti u posljednje je vrijeme A1 snažno vidljiv kroz niz promidžbenih poruka. Sve ono čime se reklamira, privlači nove korisnike svojih usluga i trudi se zadržati postojeće ima svoju cijenu. I to nemalu. Ne sporeći pri tome potrebu javnog oglašavanja i promidžbe svojih usluga, ipak se pitamo, kad već A1 ima toliko novca za takve i tolike reklame, nije li bar dio toga novca mogao „preseliti“ u plaće svojih radnika, dakle onih koji sve to rade i koji će sve ono, što se javno oglašava i promiče, doista i napraviti. A1 na svojim stranicama uz ostalo navodi: „*Digitalno povezan svijet je osnova održive budućnosti. Budućnost uzajamnog poštovanja i pravednosti.*“

A gdje je tu poštovanje prema vlastitim radnicima, onima zbog čijeg će rada tvrtka zaslužiti (ili neće) poštovanje, vjernost i zadovoljstvo svojih korisnika? Gdje je tu pravednost plaća, pravična raspodjela? Poštovanje se svojim radnicima izražava ne samo kroz ugodne i sigurne uvjete rada, nego i kroz pravičnu plaću za njihov rad.

A1 također navodi: „*Etika je na prvom mjestu. Smatramo da je pravednost temelj uzajamnog poštovanja. Zato primjenjujemo najviše standarde etike u poslovanju, a isto očekujemo i od naših suradnika. Primjenjujemo najviše etičke norme u radnim pravima i politikama, a od zaposlenika očekujemo potpunu provedbu antikorupcijskih i ostalih usvojenih načela etičkog poslovanja.*“

Ta načela i očekivanja sama po sebi naravno nisu sporna. No, sporno je i sramotno napisati kako A1 „*primjenjuje najviše etičke norme u radnim pravima i politikama,*“ a izbjegava kolektivno pregovarati i remeti kolektivne pregovore gdje god može. Kolektivno pregovaranje nalazi se i u Ustavu RH, zajamčeno je temeljnim konvencijama MOR-a (koje je Hrvatska i ratificirala), a nalazi se i u „svježoj“ Direktivi o primjerenim minimalnim plaćama. (Izglasana u rujnu 2022. godine). Zemlje članice u kojima je pokrivenost kolektivnim ugovorima ispod 80% moraju donijeti Akcijski plan za promicanje kolektivnog pregovaranja. I to je pravo zajamčeno svim radnicima. Svim znači i svim radnicima u Hrvatskoj! Ako to obvezuje sve zemlje članice i njihove vlade pa i Vladu RH, ako već i ona mora postupati u skladu s tim obvezama, s pravom se pitamo zašto onda dopušta da tvrtke u vlasništvu RH (a možda i sama vlada?) posluju sa tvrtkom koja ta načela ne poštuje i ne provodi. Zašto se onda kroz javnu nabavu javnim, narodnim novcem plaćaju usluge takve tvrtke, koja vladi i zemlji svojim (ne)postupanjem zapravo nanosi političku i gospodarsku štetu. Ovakvim postupanjem izbjegavanja i remećenja kolektivnog pregovaranja A1 ne nanosi štetu samo svojim radnicima i vlastima, nego i cijelom hrvatskom društvu. A1 govori o najvišim etičkim standardima u poslovanju. No, poslovna se etika ne ogleda samo u postupanju prema korisnicima svojih usluga i poslovnim suradnicima, nego i prema vlastitim radnicima. Dio te poslovne etike je i kolektivno pregovaranje. E, tu poslovna etika A1 pada na ispitu!

A1 će pri tome vjerojatno odgovoriti kako je svojim radnicima izrazito dobar poslodavac. Tako na svojim mrežnim stranicama navodi: „*U A1 Hrvatska vodimo brigu o našim zaposlenicima i njihovim obiteljima, kako bi se oni mogli posvetiti našoj misiji, ali i svemu onome što im je važno izvan posla. Naši zaposlenici imaju na raspolaganju brojne pogodnosti vezane za brigu o njihovom zdravlju i dobrobiti, ravnotežu posla i privatnog života, profesionalni razvoj, razne sadržaje na kampusu, zabavne aktivnosti, sudjelovanje u razvoju lokalne zajednice te mnoge materijalne pogodnosti. U sklopu kampusa nalazi se fitness centar pa svoj trening možeš odraditi prije ili nakon posla, a u pauzi se spustiti na masažu. U sklopu kampusa nalazi se privatni vrtić u kojem djeca zaposlenika imaju posebnu prednost upisa. Samo minutu nakon što dovršiš posao, već si sa svojom djetetom i zajedno putujete kući, a i jutro su zabavnija kada ste duže zajedno. Naš restoran nudi veliki izbor raznovrsnih jela za doručak, ručak i međuobroke.*“ Ima još toga: teretana, bazen, sauna, savjeti o prehrani i zdravom stilu života...

Lijepo i poželjno radno okruženje. No, bilo bi kad bi to uključivalo i bezrezervno kolektivno pregovaranje i uvažavanje radnika kao ljudskih osoba koje svojim radom stvaraju nove vrijednosti, grade profit za vlasnike, ali i za bonuse i razne druge pogodnosti menadžera koji vode tvrtku i njome upravljaju. Nema stvaranja novih vrijednosti (ni bonusa za menadžere) bez radnika, bez čovjekova sudjelovanja u tome, neovisno o svim naprednim računalima, robotima, silnoj automatizaciji i digitalizaciji poslovnih i radnih procesa, umjetnoj inteligenciji... Čovjek u sve to svojim radom unosi, „utkiva“ i dio sebe, svoje ljudskosti, osobnosti i tako oplemenjuje sve

u čemu svojim radom sudjeluje. Ne strojevi, ne roboti, ne umjetna inteligencija! Samo ljudi! A ako ti ljudi, radnici uz dostojne uvjete rada ne primaju i dostojne plaće od kojih oni i njihove obitelji mogu dostojno živjeti, ako se poslodavac s njima i njihovim sindikatom kroz kolektivni ugovor ne želi dogovoriti o njihovim plaćama, materijalnim pravima, radnom vremenu, uvjetima rada, onda onaj tko ih zapošljava i daje im radne zadatke ne vidi u njima ništa drugo nego potrošnu robu.

U dijelu poruke na mrežnoj stranici A1 ipak strši: „U A1 vodimo brigu o našim zaposlenicima i njihovim obiteljima **kako bi se oni mogli posvetiti našoj misiji** (naglasio NHS), ali i svemu onom što im je važno izvan posla.“ Dakle, sve kako bi se radnici mogli posvetiti A1 misiji. Nema tu čovjeka. Radnika se, poput stroja, računala, treba što bolje „održavati“ kako bi postizao što bolje radne rezultate. Stvarao što veći profit. A kad se istroši radom i više „održavanje i popravci“ ne pomažu, tada će se zamijeniti novim, svježim. Radnik je uz sve te nove tehnologije, ipak čovjek i nositelj rada. No, čak i ako mu pristupa krajnje neoliberalnim pristupom i za njega je radnik tek sredstvo za stvaranje dobiti, A1 zaboravlja jedan važan detalj, uz sve održavanje, računala i ostala oprema ne mogu raditi bez dovoljno pogonske energije, a tako ni radnik bez dovoljne plaće. I uvažavanja!

Uz to, pitanje fitnesa i vrtića u sklopu poslodavčevog kampusa ima još jednu, ali vrlo bitnu značajku. Kroz zajedničko vježbanje kod poslodavca kolege s posla i dalje će se baviti poslom, bilo u sebi ili u razgovoru s drugim kolegicama i kolegama. A kad je riječ o vrtiću, tom hvalevrijednom poslodavčevom pristupu radnicima, naravno kako i taj pristup ima i onu drugu dimenziju. Zbog toga što ne mora odvoditi dijete u vrtić negdje na drugi kraj grada, u ovom slučaju radnik zbog toga ne kasni na posao. Na kraju radnog vremena taj radnik ne juri u vrtić po dijete i ne gubi usredotočenost na radni zadatak zbog brige hoće li na vrijeme stići u vrtić jer posao ne stiže dovršiti. Ovako ležerno može raditi koliko god A1 treba jer je dijete zbrinuto u „kompanijskom“ vrtiću. Osim toga, vrtić je zapravo dostupan samo onima kojima visina primanja to dopušta jer ni za radnike A1 nije besplatan.

Dakle, A1 sve čini ponajprije ne zato što mu je posebno stalo do radnika, već da se radnici mogu posvetiti njihovoj (A1) misiji. (dakle, poslu!)

Na kraju, što se može zaključiti i iz činjenice da radnici A1 u Austriji imaju kolektivni ugovor, a radnici A1 u Hrvatskoj nemaju? Otpori poslodavca, ne samo sklapanju kolektivnog ugovora, nego i kolektivnim pregovorima u A1 (prije Vipnet) traju u Hrvatskoj već dugi, dugi niz godina. I, kako navodi HST, poslodavac u A1 Hrvatska početak kolektivnog pregovaranja uvjetuje potpisivanjem izjave o tajnosti, dok sindikati u A1 u Austriji takvu izjavu ne moraju potpisati.

Ne šalje li tako A1 poruku kako, neovisno što su i Austrija i Hrvatska punopravne članice EU, za A1 njegov radnik u Austriji vrijedi i zaslužuje više, a više poštovanja i uvažavanja pokazuje A1 prema Austriji i njenim sindikatima, nego prema Hrvatskoj i hrvatskim sindikatima. I to ne samo po visini plaće nego i po načinu kako mu poslodavac pristupa. Ono što u Austriji čini i može, u Hrvatskoj ne želi i ne čini!

Hrvatska je za A1 očigledno dobra za dobru zaradu, a hrvatski radnici za stvaranje profita svojim vrijednim i predanim radom, ali ne i za kolektivno pregovaranje i sklapanje kolektivnog ugovora. Osim što to vrijeda radnike A1 Hrvatska i sindikat (HST), uvreda je to i za cijelu Hrvatsku. Zašto su za A1 njihovi radnici u Hrvatskoj manje vrijedni od onih u Austriji? Upravo takvu poruku, kroz izbjegavanje kolektivnog pregovaranja i omalovažavanje sindikata kao partnera u pregovorima šalje A1. To više i nije nešto čime se trebaju baviti samo sindikati, nego i Vlada RH i cjelokupna javnost, od korisnika do medija.

No čini se kako je na sve ovo (nehotice?) A1 Hrvatska dao odgovor u svom promidžbenom sloganu koji „iskače“ na sve strane: „*Sve što želim je sve. I zato biram A1.*“

U Hrvatskoj A1 za sebe očito želi samo i jedino sve. To poručuje! Ništa manje od toga! A radnicima samo mrvice sa stola! Pa neka zoblju! Ni ugovor poslodavca i radnika o međusobnim pravima i obvezama, koji nazivamo kolektivni ugovor. Ugovor ipak slobodnom voljom potpisuju dvije strane. Ravnopravno. U Hrvatskoj A1 ne pokazuje volju za tu ravnopravnost. Samo on odlučuje! A kome se ne sviđa, uvijek može otići! No, pitamo A1, zašto je uvjeren kako će i ubuduće u zamjenu za radnike koji su zbog nezadovoljstva otišli, moći uopće naći druge? Čak i iz daleka svijeta! Očito za A1 postoje „jednaki“ i „jednakiji“, „naši“ i „njihovi“. A „naši“ i „jednakiji“ su oni u Austriji! I to ne zbog toga što bi se takvima osjećali austrijski radnici i njihovi sindikati, nego zato što se tako prema njima ponaša i tako ih vrjednuje i doživljava A1. E, to ne možemo trpjeti, makar dolazilo i od velikog i moćnog A1 koji, kako navodi, „primjenjuje najviše etičke norme u radnim pravima i politikama“. Očito su to, kad je riječ o kolektivnom pregovaranju, neke A1 norme i politike. Ne Hrvatske, austrijske, europske, svjetske! Ali vrijede samo za Hrvatsku, ne i za Austriju.

Zato, zbog sve te arogancije A1, odnosno menadžera koji u Hrvatskoj vode tu tvrtku (i upravljaju njome valjda po naputcima majke iz Austrije?!), zbog odugovlačenja i stavljanja nemogućih uvjeta za kolektivno pregovaranje, zbog očite neželje za sklapanje kolektivnog ugovora u A1 Hrvatska i zbog nepoštivanja i obezvrjeđivanja radnika, sindikata i zemlje u kojoj A1 stvara zavidnu dobit, podupiremo Hrvatski sindikat telekomunikacija (HST) i radnike A1 Hrvatska u njihovoj pravičnoj borbi za veće plaće i kolektivni ugovor. Za onoliko koliko stvaraju i vrijede za A1 Hrvatska, njegovim radnicima nedvojbeno pripadaju prava koja su svojim predanim radom zaslužili – dostojne plaće i kolektivni ugovor sa zavidnim razinama prava.

Ne dajte se radnici A1 Hrvatska i HST! Pravo i pravda su na vašoj strani. NHS je čvrsto uz vas i sa vama! Tražimo i očekujemo od uprave A1 Hrvatska i „majke“ iz Austrije da odustanu od svoje arogancije i bahatosti ovdje u Hrvatskoj i pristupe uvažavajućem i pravičnom kolektivnom pregovaranju, kakvo radnici A1 Hrvatska svojim predanim, vrijednim i odanim radom i zaslužuju, a za što se svojim znanjem, organizacijom i sposobnošću svim silama i punom snagom zauzima i bori HST.

S poštovanjem

Predsjednik
Krešimir Sever

